

Lai karavīri labāk garlaikojas

Latvijas valsts svētku pasākumi novembrī nav iedomājami bez armijas piedalīšanās. Vai tā būtu goda sardze pie Brīvības pieminekļa Rīgā, zemessargu pulki visā Latvijā, jaunieši no Jaunsardzes vienībām vai mūsu karavīri starptautiskajās miera misijās, ieraugot šos ļaudis uniformās, allaž izjūtam cieņu un lepnumu par to, ka, pateicoties vīniem, varam justies droši un aizsargāti. Tāpēc, Latvijas simtgadē ieejot, vienīgais, ko gribas mums visiem novēlēt, lai šis lepnums nepazūd, savukārt karavīriem – lai kļūst mazliet garlaicīgi, secinot, ka pasaule apkārt ir kļuvusi tik droša, ka nav vairs īsti, ko darīt. Skaidrs, ka tā ir utopija, tomēr visi kopā virzīties uz šo mērķi taču varam, vai ne?

Redaktore ANDA PŪCE

Reģionālo laikrakstu pielikums

Nr.10

Kurzemes Vārds Auseklis Talsu Vēstis STARS Kurzemnieks Zemgale Saldus Zeme Druva Liesma

Būt gatavam dot savu pienesumu

Egona Zīvera foto

“Mēs spējam sevi aizsargāt,” apgalvo Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis. Un ar vārdu “mēs” domāti ne tikai Nacionālie bruņotie spēki, bet ikviens sabiedrības locekļa līdzdalība un izpratne par rīcību iespējamās krīzes situācijās. Sargāt savu ģimeni, mājas un valsti nozīmē daudz vairāk nekā būt gatavam ķemt rokās šauteni un iet karot.

“Laiks ir bijis dažāds, tāpat arī iespējas, krīze, kas sākās 2008. gadā, bija atstājusi milzīgu ietekmi uz Bruņotajiem spēkiem un Zemessardzi kopumā. Notikuši 2014. gadā lika roštīties un maiņīties NATO. Tā kā esam aliансē, arī mēs esam uzņēmuši strauju attīstības tempu. Nav viegli, bet ejam drošiem soliem uz priekšu,” pašreizējo situāciju aizsardzības jomā raksturo ministrs. Viņš priečājas, ka cilvēkiem ir atgriezusies degsme acīs. Lai arī pārmaiņas prasa milzīgu piepūli, jo vienlaikus notiek daudzas aktivitātes, kurās ir iesaistīti vieni un tie paši cilvēki, – gan mācības, gan infrastruktūras izbūve, gan sadarbība

ar sabiedrotajiem.

“Mūsu prioritātes ir lielais mehanizācijas projekts Sauszemes spēkos, pretgaisa aizsardzība, Zemessardze, speciālo uzdevumu vienība un arī uzņemošās valsts funkcijas, kas šobrīd ir sarežģītākas, jo pagājušajā gadā Varšavā pieņēma Joti nozīmīgu lēmumu visam Baltijas reģionam. Paveikts ir daudz, sabiedrotie mūs slavē, bet vēl daudz jāizdara,” stāsta ministrs.

Viņaprāt, tiek darīts Joti daudz, lai pilnveidotu sabiedrības izpratni par valsts aizsardzības spēju stiprināšanu. Nākamgad sāksies pilotprojekts valsts aizsardzības mācības kā obligāta apjomību priekšmeta ieviešanai

UZZINAI

Nacionālos bruņotajos spēkos

dien 16 000 karavīru, t. sk. 5000 ir profesionālā dienesta karavīri, 8000 – zemessargi, 3000 – rezerves karavīri. NBS sastāvā ir 17 % sieviešu.

Latvijas armija 2017. gadā

Neitrālizēto sprādzienbīstamo priekšmetu skaits – 7184. Izglābto (atrasto) cilvēku skaits – 75.

Starptautiskās operācijās 1. pusgadā piedalījušies 38 karavīri.

Aizsardzības nozares budžets

576 miljoni eiro, kas ir par 126, 8 miljoniem eiro vairāk nekā pērn.

Avots: Aizsardzības ministrija un NBS

skolās. “Labi sakrīt, ka notiek reforma izglītības sistēmā. Braucam, stāstām un skaidrojam. Domāju, ka izpratne pamazām veidojas. Ja esam ilgstoši dzīvojuši tādā miera laikā un par aizsardzības jomu mums nebija tik liela rūpe, tad tagad paši redzam, kā viss pasaulē ir mainījies,” atzīst R. Bergmanis. Sabiedrības uzticēšanās Bruņotajiem spēkiem ir Joti augsta. Aptauju rezultāti rāda, ka tā ir stāp-

struktūrām, kam visvairāk uzticas sabiedrība.

Nākotnē Latvijā paredzēts ievest arī visaptverošo aizsardzību. Somijā šāda sistēma pastāv jau ilgstoši un attiecas uz visu valsti un ikvienu iedzīvotāju. Gan uz militāro, gan civilmilitāro jomu. Somi investē valsts un pašvaldību institūciju sadarbībā, iekļāvuši sistēmā arī privātuzņēmējus. “Tā veidojas izpratne par valsts aizsardzību un

gatavību stāties pretī dažādiem izaicinājumiem. Somi pagājušajā gadā aizsāka akciju, lai katra mājsaimniecība būtu gatava izturēt 72 stundas krīzes situācijā, līdz pie tās nonāk palīdzība. Nesaku, ka tas pats šobrīd obligāti jāievieš pie mums, bet tā ir Joti interesanta pieredze,” skaidro ministrs.

Uz jautājumu, vai latvietis šo vispirms neizpratīs kā aicinājumu izpirkst sāli, sērkociņus un ziepes, ministrs atbild: “Domāju, ka tas nav komiski, ja, piemēram, plūdu gadījumā jūs esat nogriezts no ārpasaules, ārā ir mīnus 25 grādi un jums nav sērkociņu. Vai esat gatavi sagaidīt, līdz jūs sasniedz palīdzību? Galvenais ir būt gatavam dot savu pienesumu. Cits var doties uz noliktavu un izsniegt karavīriem drēbes, cits var vārīt putru, cits – pieskatīt bērnus vai organizēt bēģu plūsmu.”

Kad tieši Latvijā varētu ieviest visaptverošo aizsardzību, R. Bergmanis vēl nevar pateikt un nevar arī apgalvot, vai spēsim to sasniegt. Šāda sistēma šobrīd pasaulē ir tikai četrās valstīs – Singapūrā, Šveicē, Izraēlā un Somijā.

Ministrs uzskata, ka laikā, kad pasaulē ir daudz saspīlēju mu, Latvijas drošībai starptautiski tiek pievērsta pietiekama uzmanība: “Šobrīd pie mums ir mūsu sabiedrotie. Tas ir visskaidrākais signāls par to, kāda ir NATO valstu izpratne par šīm lietām. Mūsu paplašināto spēku kaujas grupa ir visspilgtākais piemērs solidaritātei un vienotībai NATO. Šeit ir Kanāda, kas ir Ziemeļatlantijas valsts, tā ir vadošā valsts, bet mums ir arī dienvidu valstis Itālija un Spānija, ir Balkānu valstis, kur ne tik sen bija un joprojām ir sarežģīta situācija, ir Polija, kura pati ir viena no valstīm, kur ir izvietoti paplašinātie spēki. No nākamā gada mūsu kaujas grupā iesaistīsies arī Čehija un Slovākija. Mēs redzam pilnu spektru no dalībvalstīm visos reģionos, kurām ir savi pietiekami lieli izaicinājumi. Itālija ir vieta, caur kurieni Eiropā ienāk visielākā migrācijas plūsma, tomēr viji atsaucās, izprata situācijas nozīmīgumu un ir šeit.”

Linda Kilevica

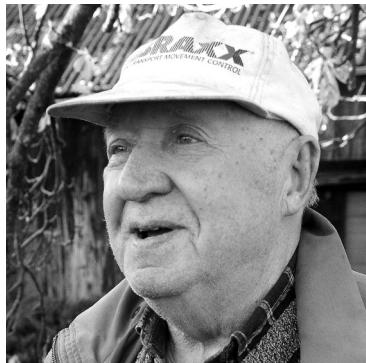
Kaut kas ir jāpiecieš

Pretgaisa aizsardzības apmācību poligona attīstība Jūrmalciemā, Nīcas novadā, radījusi iedzīvotāju bažas, vai Liepājas apkaimē gluži kā padomju laikos nenonāks militāristu pārziņā. Pirmās pretgaisa aizsardzības mācības "Baltic Zenith 2018" Jūrmalciema militārās aviācijas poligonā plānotas 2018. gada jūnijā. Taču pārējā laikā šī teritorija ir pieejama ikvienam.

Armijai pretī nerunā

"Būs mums darbs, amati un pagoņi," vaicāts par attieksmi pret poligona attīstību, joko bijušais zvejas kapteinis Jānis Jūrmalis no Jūrmalciema "Jūrmajiem". Bet, ja nopietni, tad visam esot divas puses. "Kā mēs izjutām to krievu pus! Tas bija briesmīgi. Vēlreiz to negribētu. Uz jūru izjet nevarēja. Visus tūklus izcilāja, vēl pārbaudes jūrā. Bija kuģis nolikts, uz kuru caurām dienām šāva tā, ka visi logi drebēja. Tagad var brīvi būt jūrmalā, izjet zvejā, jūraszāles vākt." Tāpēc par Latvijas armijas darbību un NATO atbalstu sīrmais vīrs saka, ka kaut kas ir arī jāpiecieš. Un viņš esot ar mieru pieciest: "Ja nebūtu mums palīdzība no turienes un sadraudzība, viņi sen te būtu iekšā. Tāpat kā Ukrainā. To es varu droši teikt. Kad es kādu laiku atpakaļ biju Krievijā, cilvēki kafejnīcā man teica - mēs vēl nāksim te. Tas viņiem tā sāp, ka Latvija izgāja ārā [no Padomju Savienības]. Vēl nesen man Liepājā viena, kas tā arī nav iemācījusies latviski runāt, teica, ka mīlot Stalīnu, jo bez Stalina viņa nebūtu šeit. Bet amerikāniem nevajag mūsu zemīti."

Jūrmalciemniece Mirdza Tiļuga

"Kas nebaro savu armiju, baros svesu," vecumveco teicienu atceras Jūrmalciema kapteinis Jānis Jūrmalis.

labi atceras armijnieku saimniekošanu padomju laikā: "Tāpat kā krievu laikos bija, tā tagad arī būs. Ko mēs tur varam domāt... Armijai pretī runāt - neko!" Jūrmalciemā atzīst, ka pietrūkst informācijas. "Iedzīvotāju sapulcē mums pateica, ka tā tas būs, un viss. Jautājums ir valsts kompetencē, un Nīcas pašvaldībai tur nekādas teikšanas nav," saka Jūrmalciema sabiedriskā centra vadītāja Velga Priede. Iespējams, padomju laika smagās pieredes dēļ vietējie nevēlas izteikties par armijas lītam. "Tā ir nolemts. Ko tad tur vairs izdarīs," atmet ar roku zivju kūpiņatavas darbinieks.

Jūrmalciema iedzīvotājas Mirdza Tiļuga un Velga Priede zina bagātas baraviku, melleļu un dzērveņu vietas, kas tagad sasniedzamas pa "Latvijas Valsts mežu" uzbūvētajiem ceļiem. Tos jūnijā pretgaisa aizsardzību mācību laikā izmantos arī Nacionālie bruņotie spēki. Bet pārējā laikā iedzīvotājiem nekādu ierobežojumu nebūs.

Andra Gertsona foto

Brīdinās iepriekš

Pretgaisa aizsardzības šaušana Jūrmalciema poligona notiks nebiežāk kā vienu mēnesi gadā, tas ir, jūnijā, informē Aizsardzības ministrijā (AM). Mācības ilgs līdz pusotrai nedēļai, bet tas būs atkarīgs arī no laika apstākļiem, kas pie jūras ir nepastāvīgi. Nacionālie bruņotie spēki (NBS) ne vēlāk kā vienu divus mēnešus pirms mācībām informēs Dabas aizsardzības pārvaldi, Liepājas, Nīcas un Rucavas pašvaldības. Vismaz 10 dienas iepriekš NBS pie plānotā poligona piebraucamajiem ceļiem un tuvumā esošajām atpūtas vietām izvietos

informatīvus stendus. Pretgaisa aizsardzības mācību laikā plānotā poligona teritorija tiks norobežota, un NBS kontrolēs, lai tur neviens nesankcionēti neiekļūtu. Tiks norobežota zona gaisa telpā, poligona slēgs civilo kuģu satiksmei, taču laikā, kad militārās mācības nenotiks, tas būs atvērts kuģošanai. Ekipējuma un personāla nogādāšanai uz mācību vietu izmants esošos servitūta meža ceļus. AM sola, ka tehnika tos nebojās. Jūnijā meža ceļi vairs nav mitri un dubļaini pēc pavasara plūdiem. Pretgaisa aizsardzības ieročus nepārvadā ar kāpurķēžu smago tehniku, kam kāpu joslā iebraukt ir aizliegts. Transportlīdzekļus centīties izmantot minimāli, jo netiks veikti taktiskie manevri. Pretgaisa aizsardzības vajadzībām izmanto autotransportu, kura svars nepārsniedz 3500 kg.

Mācību laikā tiks ievēroti drošības pasākumi, lai neradītu kaitējumu iedzīvotājiem un apķertējai videi. NBS nodrošināšot ugunsdrošības pasākumus, kā arī visu izmantoto priekšmetu savākšanu un aizvešanu pēc mācību beigām. Mācības neesot saistītas ar iespējamu jūras grunts mehānisku bojāšanu, tāpat šaušanas pozīciju izvietošanai nav nepieciešama būvniecība, nevajag izcirst kokus vai veikt cita veida zemes transformāciju. Tieši solīts nenodarīt pāri dabai.

Maz apdzīvota teritorija

Kāpēc nepieciešams vēl viens poligons Liepājas tuvumā, ja tāds jau darbojas otrpus Liepājai, Šķēdē? AM skaidro, ka nepieciešams pielāgot un attīstīt militāro infrastruktūru, ķemot vērā maiņīgo drošības vidi, profesionāla dienesta karavīru un zemessargu skaita plānoto palielināšanos, kā arī starptautisko militāro mācību skaita un apjoma pieaugumu Latvijā un ar to saistīto mācību vietu noslodzi. Poligons Jūrmalciemā jaus stiprināt pretgaisa aizsardzības spējas, kas NBS attīstības plā-

EKSPERTS

Esam pilnvērtīgi partneri

NATO 1. pastāvīgās jūras pretmīnu grupas (SNMCMG1) komandieris komandleitnants **GVIDO LAUDUPS**

Otrā pasaules kara laikā notika sabiedroto spēku izcelšanās.

Vēl pirms kāda laika likās, ka esam tikai izaugsmes procesā. Bet varu droši apgalvot, ka pašlaik Latvijas Jūras spēki ir tādā pašā līmenī kā citās NATO valstīs, kas nodarbojas ar šādām pretmīnu operācijām. Ņemot vērā, ka esam jaunprienācēji, mēs esam jau Joti profesionālā līmenī, un gribētu teikt, ka vienā otrā ziņā pat viņiem priekšā. Protams, tehnikas ziņā mums

kuģi un iekārtas nav tās jaunākās. Bet izglītības un profesionālītās ziņā, kā ir sagatavoti virsnieki un kā viņi spēj operēt saskaņā ar NATO doktrīnām, mēs esam Joti augstā līmenī. Latvijai ir dota iespēja to pierādīt, un mēs to Joti veiksmīgi darām kā komandvadība visai NATO kuģu grupai. Esam tādā līmenī, ka ar mums rēķinās un saprot, ka esam pilnvērtīgi partneri.

Mēs nevaram neko gūt, neko nesniedzot preti. Esam maza valsts. Mūsu partneri proporcionāli Joti daudz iegulda, lai nodrošinātu mums drošību un palīdzību. Domāju, ka uz kopējā fona Latvijas līmenī izskatās, ka daudz finansējuma piešķir aizsardzībai. Taču uz visa lielā fona, kāds apdraudējums varētu būt, mēs varam būt lepni, ka ieguldām līdzekļus, lai parādītu, ka neesam tikai atkarīgi no partneriem, bet arī paši tiecamies pastāvēt par sevi un aizsargāt savu valsti nepieciešamības gadījumā. Tas arī dod partneriem impulsu, ka latvieši nav tie, kas gatavi iedzīvoties uz citu rēķina.

Linda Kilevica

Vienotībā ir mūsu spēks

Auceniece Anda Bluķe jau aptuveni 14 gadu vecumā saprata, ka viņu interesē militārā joma. Diemžēl tolaik Auces novadā nebija Jaunsardzes kustības, tādēļ jaunietei neizdevās pārbaudīt, vai intereses sakrīt ar realitāti. Kad Andai palika 18 gadu, viņa iestājās Zemessardzē. Tagad jaunietei ir 19, un jau vairāk nekā pusgadu Anda kopā ar citiem kolēģiem nodrošina Dobelē bāzētā Zemessardzes 51. kājnieku bataljona teritorijas apsardzi.

Viņa bilst, ka visvairāk Zemes sardzē gan iepriekš, gan tagad patīkot mācības.

“Ir aizraujoši apgūt ko jaunu, jo īpaši, ja nodarbības vada kolasāli cilvēki, instruktori, kuri prot motivēt pilnveidoties un papildināt savas zināšanas. Mācības ir visdažādākās, sākot ar teoriju un beidzot ar šaušanu, pārgājiņiem pilnā ekipējumā, vairāku dienu nometnēm mežā un tamlīdzigi.” Zemessardzē nav nozīmes, vai, teiksim, pārgājiņā dodas vīri vai sievas – aprīkojums ir vienāds visiem, atlaides nevienam netiek dotas. Ekipējumā ir ieroci, uzķabe un viss dzīvei lauka apstākļos nepieciešams – gulammaiss, paklājiņš, rezerves formas tērps, siltā veļa, higēnas piederumi un tā tālāk. Kopā tas viss sver vairākus desmitus kilogramu. Anda ar smaidu atceras, kā pirmo reizi devās pārgājiņā. Kad uzlikusi mugursomu, kurā bija, kā vēlāk izrādījies, arī Joti daudz nevajadzīgu lietu, pirmā doma bijusi – tā ir neiespējamā misija. Nekas, izdevās.

“Tagad arī mans darbs ir saistīts ar Zemessardzi – strādāju bataljona apsardzē. Darbs nav grūts, bet atbildīgs. Mans pienākums ir kontrolēt, kas konkrētajā brīdī atrodas bataljona teritorijā, ko šie cilvēki dara.”

Vaicāta, vai nākotnes plānos nav augstākās izglītības militārajā jomā ieguve, Anda bilst, ka ir apsvērusi iespēju studēt Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Tomēr, lai tajā studētu, viņasprāt, vēl ir jāpapildina savas zināšanas.

Dienests Zemessardzē varētu būt tas, kas sniegs atbildi, vai militārā sfēra tiešām ir tā, ar ko jauniete vēlas saistīt savu nākotni.

“Es nekad neesmu nozēlojuši, ka iestājos Zemessardzē. Šeit ir fantastiski cilvēki, instruktori, interesants apmācību process. Jā, lielākoties bataljonā ir vīriešu kolektīvs. Man tas absolūti netraucē, kā nekā man ir vecāks brālis, un bērnība pagāja, laiku vadot kopā ar viņu un viņa draugiem. Svarīgi arī, ka tuvinieki manu izvēli – die-nestu Zemessardzē – atbalsta.

Gribētu, lai vairāk jauniešu stātos Zemessardzē. Iespējams, daļa jau pēc mēneša sapratīs, ka militārā joma nav domāta viņiem, bet būs vismaz pamēģinājuši. Dienests, manuprāt, ir lieliska iespēja apgūt ko jaunu. Tu iemācies, kā apieties ar ieročiem, sakaru iekārtām, arī pārbaudi savu fizisko sagatavotību un spēju strādāt komandā, izturību, dodoties pārgājiņos, iemācies dzīvot un nakšņot laukā apstākļos...

Mani vienaudži vai vienkārši cilvēki, ar kuriem iepazīstos, parasti ir nedaudz pārsteigtī, kad

“Esmu gatava iet un aizstāvēt savu valsti. Citādāk nemaz nevar būt,” saka Anda Bluķe.

Indras Cehanovičas foto

karadarbība, esmu gatava iet un aizstāvēt savu valsti. Citādāk nemaz nevar būt. To viennozīmīgi darīs arī visi tie cilvēki, ar kuriem esmu kopā Zemessardzē. Kā gan es varētu palikt malā? Vienotībā ir mūsu spēks.”

Šobrīd pasaulē valda sapringta politiskā situācija. Ja notiks jaunākais un sāksies reāla

Indra Cehanoviča

Drošībā un aizvējā

“Sākums bija grūts, bet pie visa jau pierod,” atzīst valmierieša Vilnijs Pavloviča kundze Gunta. “Tā ir dzīve zelta krātiņā – māja, darbs, veikals, māja –, kā tagad ir visiem aizbraucējiem,” to, kā sievai klājies, viņam līdzi pa visu Eiropu ceļojot, savukārt skaidro Vilnis. Bet dēla Pauļa izvēli stāties Nacionālajā aizsardzības akadēmijā atbalsta abi vecāki.

Zemessardzes virsieržants valmierietis Vilnis Pavlovičs ir viens no tiem Latvijas karavīriem, kuri pirmie tika sagatavoti un devās starptautiskajās miera uzturēšanas misijās – vispirms kopš deviņdesmito gadu vidus trīs reizes uz Bosniju, vēlāk arī uz Irāku, Afganistānu. Kā novērotājs viņš pabijis ASV, kā instruktors – Moldovā, Ukrainā.

Trīs gadi nostrādāti NATO štābā Nīderlandē, bet pavisam ārpus Latvijas pavadīti vismaz seši gadi. Par dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos Vilnis Pavlovičs apbalvots ar Latvijas un NATO misiju, kā arī Moldovas un Ukrainas deviņām medālām un piecām krūšu nozīmēm, tostarp par centību, sekmējot Latvijas dalību NATO un Bronzas zvaigzni par kalpošanu Zemessardzē.

Šķiet, ka gluži nesen runājām, kā klājas mūsu karavīriem svešās zemēs, bet izrādās laiks paskrējis vēja spārniem – kopš šīs sarunas pagājuši jau 16 gadi, trīsgadīgais Paulis, kas tobrīd visdrošāk jutās aiz tēta platajiem pleciem, izstiepies garāks par savu radītāju un

pēc Valmieras Valsts ģimnāzijas absolēšanas šoruden iestājies Nacionālajā aizsardzības akadēmijā.

“Dzīvoju viena pati ar mazu bērnu, mums, karavīru sievām, ar to jārēķinās. Pat uz dzemdību namu braucu viena pati, vīrs tobrīd bija mācībās Lietuvā, viņš atgriezās, kad puika jau bija piedzimis. Kamēr Vilnis bija misijās, vajadzēja darīt visus vīriešu darbus – sanest malku, kurināt krāsnis. Ľoti grūti pierast bija Nīderlandē, kur man pietrūka draugu un latvisķās vides, krita uz nerviem visapkārt sterilais un smaidīgais, taču Paulis sākā iet skolā, vajadzēja mācīt viņam latviešu valodu tā, lai viņš pēc atgriešanās varētu turpināt mācības Latvijā. Toties brīvdienās iepazinām Eiropas valstis – Vāciju, Luksemburgu, Franciju.”

Kamēr, malkojot kafiju, pārrunājam dzīvi, no Alūksnes mācību centra īsā atvajinājumā ierodas arī Paulis. Viņš pastāsta: “Mācīties 12. klasē, iestājies Zemessardzē, līdz beidzot izdomāju, ka jāiet uz akadēmiju un jāmācās par leitnantu. Protams, tētis bija

Vilnis Pavlovičs ar kundzi Guntu, mazo Paulu un dēlu Pauli.

Ārijas Romanovskas foto

liels atbalsts un piemērs, savos komandējumos daudz pasaulē redzējis, tas mani pamudināja sekot viņa pēdās – cītīgi mācīties, strādāt un darīt visu, lai tiektos uz augšu. Domāju, ka tas ir interesants un daudzpusīgs darbs, bet galvenais, lai patīk un gribas to darīt. Bija jau man mazam reizēm grūti gaidīt tēti mājās no misijas, bet vienmēr zināju, ka atgriezīsies.”

“Droši vien siti plaukstas, ka lielākā brīvība, ka nav, kas uzrūc,” smaidot iestarpina Vilnis. Taču mamma steidz Pauli aizstāvēt: “Īstenībā viņš bija Joti paklausīgs bērns, man nebija nekādu problēmu, arī tāpēc, ka visu laiku tika nodarbināts, trenējās futbolā. Tas tagad palīdz izturēt fizisko slodzi un izdzīvošanas skolu Alūksnē. Bījām uz zvēresta pieņemšanu, līdzīgiem māzo Paulu, mana vecākā

dēla meitu, viņa prasa – ko viņi būt? Man jāskaidro, ka tas ir zvērests.”

Vilnis: “Pirma reizi Paulis atradās prom no mājas ilgāk nekā mēnesi, tad nu bija jaunais karavīrs jāvēl uz ēdnīcu barot, kaut gan ēdina viņus tur Joti labi, bet gribējās pasēdēt un parunāt.”

Par nedēļu nogalēs Kaugurmuīžā dzirdamajiem šāvieniem Vilnis skaidro: “Es parasti saku, ka tie ir miera šāvieni – ja dzirdam, ka Kaugurmuīžā šauj, tas nozīmē, ka zemessargi sargā mieru, ka viiss ir kārtībā, un tau-tai par to nevajag uztraukties. Patlaban notiek intensīvas apmācības vairākās nometnēs, kas vēl nav beigušas. Valsts īsteno savas aizsardzības politiku, prieķus, ka viiss notiek krietni augstākā kvalitātē, nekā tas bija Bruņoto spēku pirmsākumos. Sestdienas un svē-

dienas ir manas galvenās darba dienas, jo pēdējos septiņos gadus esmu atbildīgs par Valmieras rotu. Domāju, ka arī skolās vajadzētu vairāk pievērsties militārajai apmācībai, jo šis temats nav populārs, un pie tā būtu jāpiestrādā ne tikai man, bet visām atbildīgajām personām.”

Lāčplēša dienas lāpu gājenā Vilnis soļoja Valmierā, bet Paulis – Alūksnē. Ko patriotiskajā mēnešī jūt karavīra sieva un māte? “Es lepojos ar saviem vīriešiem un jūtos Joti droši. Esmu priečīga arī par puiku, jo tagad viņš pat gultu no rīta saklāj. Es domāju, ka viņa sievai, tāpat kā man, būs spēcīga aizmugure, jo vīrietim jābūt stipram, lai uz viņu var palaisties. Viņi man ir Joti liels atbalsts, es jūtos Joti labi, jo varu atļauties būt vājākā.”

Jūlijs Cukurs

Tāds vienkārši ir karavīra darbs

"Karavīrs par patriotismu nedomā - viņš tāds ir pēc būtības, lai kādā zemē savu misiju veiktu," saka Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona kājnieku rotas seržants Edgars Soldatenoks. Viņš divreiz piedalījies starptautiskās misijās: 22 gadu vecumā miera uzturēšanas operācijā Irākā un četru gadus vēlāk - Afganistānā.

Jau skolas laikā tobrīd Latgales puisis Edgars bijis pārliecināts, ka būs profesionāls karavīrs, bez ilgas domāšanas aizgājis dienēt obligātajā militārajā dienestā Jūras spēkos, pēc mācību centra beigšanas ieguvis vecākā stūres vīra vietu uz kuģa A 53 "Virsaitis". Kā pats saka, nolauzis tur gadu, tad iestājies Sauszemes spēku 2. kājnieku bataljonā. No turienes viņš 2005. gadā pēc septiņu mēnešu apmācību kursa devās misijā uz Irāku. Tas bija laiks, kad Latvijas politiķi diskutēja par mūsu armijas dalību šajā karstajā terorisma punktā, jo no Saeimas bija atkarīgs, vai pagarināt misijas termiņu. Taču pašiem karavīriem šajās politiskajās cīņās nebija vajadzības iesaistīties. Viņi pildīja uzticēto pienākumu.

Dainas Tāfelbergas foto

"Tā ir neatsverama pieredze ne tikai militārā ziņā vien. Rodas daudz plašāka pasaules uztvere, nekā tikai šeit dzīvojot," par dalību starptautiskās miera misijās saka Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljona seržants Edgars Soldatenoks.

Tas bija laiks, kad Edgars jau bija apprecējies ar kurzemnieci Gitu. Dēls Kristaps piedzima, ģimenes galvam atrodoties Irākā. Atgriezies Latvijā, Edgars sāka dienēt Zemessardzes 45. bataljonā, no turienes 2009. gadā devās misijā uz Afganistānu. Tagad viņam ir 35 gadi, no tiem 14 nokalpoti armijā,

dēlam ir 12 gadu, meitai Signei - 6. "Mūsu puiši brauc, lai redzētu, kā ir reālā kaujas situāciju," teic karavīrs. "Gan gūt rūdījumu sev, gan tāpēc, lai varētu nodot pieredzi apmācīmajiem. Latvijā mēs joti daudz mācāmies, rīkojam kaujas treniņus, bet reāls karš ir reāls karš. Tur nevar iepriekš

daudz paredzēt. Viss var gadīties. Tāpēc dots sagatavošanās posms, lai sevi pārbaudītu, vai spēsi izturēt, vai ir pietiekamai spēcīga motivācija. Ir rezerves kandidāti, ja nu iekšējās balss, ģimenes, veselības vai citu apstākļu dēļ kāds no potenciālajiem misionāriem atkrit. Visgrūtāk ir tuviniekiem, kuri paliek mājās. Karavīrs ir tur, par viņa sadzīvi rūpējas, pašam nav ne par ēšanu, ne dzīvošanu jādomā. Nauda vajadzīga tik vien, lai iegādātos vietējo preces, kaut ko papildus nopirktu. Trenējies, gatavojies, ja nu kas. Bet citādi dienas paiet rutīnā. Ģimenes te paliek, risinot savas sociālās problēmas, un streso, kas ar savējo cilvēku notiek tur - kaut kur svešumā, kara apstākļos. Man šajā ziņā laimējās, jo bija un ir saprotōša, stipra ģimene, kaut pirmajā misijā Irākā tika dotas vien piecas minūtes nedēļā, kad sazvanīties ar savējiem."

Edgars negrib būt divkosīgs un atzīst, ka otrs iemesls, kāpēc mūsu puiši dodas bīstamajās miera uzturēšanas misijās, ir iespēja piepelnīties. "Jā, tur ir tas pārbaudījums, ka vairs nešauj ar salūtmunīci, tā tālā lode var sasniegt mērķi, kurš esi tu. Tur iemācies izdzīvot un par to tad arī maksā. Toreiz biju jauns, arī ģimene jauna, jādomā, kā to uzturēt, alga nebija liela. Pirmajā reizē desmitiem rei-

žu galvā griezās jautājums: braukt vai nebraukt? Pašādēja sieva, sakot, ka manis paša lēmums arī būs pareizais. Otrreiz bija vieglāk. Atšķirībā no Irākas, kur biju kājinieks, Afganistānā pildīju izlūkošanas speciālista pienākumus. Augstāks profesionālais līmenis, darbs kopā ar daudz pieredzējušākiem virsniekiem, kuri bijuši ne-skaitāmās misijās. Arī morāli jau pats biju nobriedušāks."

Runājot par patriotismu, Edgars norāda, ka karavīram misijā ir svarīga kultūra, tradīcijas, politiskās nostādnes tajā valstī, uz kuru viņš ir devies misijā. Tas nemazina savas tēvzemes mīlestību: "Tā ir neatsverama pieredze ne tikai militārajā ziņā vien. Rodas daudz plašāka pasaules uztvere. Afganistānā gājām ciemos pie večākiem Jaudīm. Bija interesantas sarunas par viņu ticību, uzska-tiem, tradīcijām. Patriotismu katrs izprot citādāk. Miera uzturēšanas misijā karavīrs domā par kaujas taktiku, lai tā būtu vienota ar biedriem, jo tikai tad var sasniegt mērķi. Tā nav vieta, kur izrādīt patriotisma jūtas. Karavīram tas ir darbs, kas jāizpilda pēc iespējas labāk. Nav jālien politiskajās spē-lēs, esam NATO dalībvalsts, kurai jāpilda savas saistības, lai to pašu varētu sagaidīt no citiem."

Daina Tāfelberga

Jaunsardze puikas audzina par vīriem

Saldus tehnikuma jaunsargu vienība, kuru vada Raivo Tuka, ir viena no aktīvākajām valstī. Latvijas Republikas Proklamēšanas dienā gadu gaitā Saldus jaunsargi piedalījušies septiņās militārās parādēs, piecas no tām bija 11. novembra krastmalā Rīgā.

Patriotu nedēļā jauniešiem bija notikumiem bagāta - tradicio-nāls ir brauciens uz Oskara Kalpa-ka muzeju un piemiņas vietu Ai-rītēs, saviļojošs gan pašiem, gan Saldus un Brocēnu iedzīvotājiem ir Lāčplēša dienas lāpu gājiens.

Ne mazāk interesanta ir Sal-dus tehnikuma jaunsargu ikdiena. Par to izvaičāju Mārtiņu Kalvānu, Tomu Grīnbergu un Arti Čīzeviču. No viņiem vislielākā pieredze ir liepājniekam Artim, kas ir jaunsargs jau no 5. klases. Sākumā bija interese lietderīgi pavadīt laiku, tagad viņš apsver domu par militāro karjeru. Saldus tehnikumu izvēlējies tāpēc, ka te jaunsargi augstā līmenī var apgūt nepieciešamās pamatināšanas, lai tālāk stātos Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā. Rīdziniekiem Mārtiņam un Tomam Latvijas lielākajā jauniešu organizācijā rit tre-sais gads, viņi tajā iestājās, sākot

Saldū mācīties par ugunsdzēsējiem glābējiem.

"Jaunsardze labi sagatavo dzīvei, attīsta loģisko domāšanu, iemāca komandas darbu, kas vajadzīgs arī mūsu profesijā," uzsver Mārtiņš. "Ja neizdosies karjera Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, būs ceļš vajā uz dienestu Latvijas armijā. Pavasarī kārtosim jaunsargu apmācību ceturtā līme-nā eksāmenu. Mūsu vienībā katrs pasākums ir aizraujošs. Mani interesē laukā kaujas iemaņu apgūšana, patīk, ka varam šautuvē šaut ar īsti ieročiem, izmēģinājām sportingu. Dzīvojam nemierīgā pa-saulē, šīs prasmes kādā brīdī var noderēt. Jaunsardzē arī vēsturi esam iemācījušies."

"Man patīk disciplīna, jaunsarga forma. Kad tā uzvilkta, vienmēr piedomāju, kā uzvedos, izskatos," pārliecināts Artis. "Pats par sevi saprotams, ka jāklausa augstāk-

Saldus tehnikuma jaunsargi Artis Čīzevičs, Toms Grīnbergs un Mārtiņš Kalvāns Lāčplēša dienā piedalījās piemiņas pasākumā Oskara Kalpaka muzejā Airītēs.

Māra Grasmanā foto

pirmā kilometra daudziem prātā doma: ai, es vairs nevaru! Komandas atbalsts palīdz pārvarēt vājuma mirklus. Viņi iemācījušies arī daudzas praktiskas lietas - orientēšanos apvidū, izdzīvošanu

mežā, kā sniegt pirmo medicīnis-ko palīdzību, kā pagatavot ēdie-nu, jo katrā pārgājenā lielā katlā vāra zupu.

"Jaunsardze iemāca patriotis-mu, Latvijas dzimšanas dienas nedēļā man ir iekšējs savīļojums," stāsta Toms. "Gatavošanās parā-dei ir grūts un nogurdinošs darbs, ilgi jāstāv kājās, daudzas stundas jāmācās soļot, arī dziedāt. Pirms gada parādē tieši sejā sitās sniegs un vējš. Bet kāds gandarījums tur būt! Šīs izjūtas ir citādākas, nekā stāvot ielas malā un vērojot parā-di. Kad tā jau bija beigusies, zie-dot soļojām cauri Vecrīgai."

"Mums ir labs jaunsargu vadītājs. Raivo Tuka prot jauniešus motivēt ne tikai darboties Jaunsardzē, viņš arī palīdz risināt dzīves problēmas. Ja kādam ne-veicas mācībās, mudina atbalstīt. Kad gatavojāmies ZZS čempionā-tam, viņš līdz naktij ar mums kopā gatavoja karogu. Šāda attieksme vieno mūsu jaunsargu vienību. Patīk, ka viņš vienmēr smaida, pat tad, ja ir dusmīgs," ar gandarīju-mu stāsta Mārtiņš.

Andra Valkīra